



Morčák velký patří v České republice mezi výrazně přibývající druhy. První hnízdění bylo zjištěno v roce 1999. V letech 2001 – 2003 u nás hnízdilo pouze kolem deseti párů, odhady početnosti zjištěné během mapování ptáků pro nový Atlas hnízdního rozšíření ptáků v letech 2014 – 2017 se budou pravděpodobně pohybovat již v desítkách hnízdících párů. Přes expanzi, která probíhá v posledním desetiletí, je to stále druh vedený českou legislativou jako kriticky ohrožený. Na řadě míst republiky doposud chybí, či je vzácný.

Morčák velký je skvěle přizpůsoben k lovu ryb, dokáže poměrně rychle plavat i 3 metry hluboko a k jejich lepšímu uchopení má skvěle přizpůsobený zobák. Jeho potravou se stávají i jiní vodní živočichové, nejčastěji měkkýši, koryši, pro mláďata je

hlavní složkou potravy vodní hmyz. Hnízdí v průběhu dubna a května a nejčastěji obsazuje dutiny stromů v blízkosti vodních toků. Vzhledem k tomu lze jeho početnost místně zvýšit instalací vhodných budek.

V roce 2016 bylo poprvé zjištěno hnízdění morčáka velkého v Praze. Samici vodící 8 mláďat našel Jan Suhrada 25. května na Vltavě v pražské Tróji. „Hnízdění jsme již očekávali. V předchozích letech tam během hnízdního období byli staří ptáci víceméně pravidelně pozorováni. V květnu roku 2015 jsem pozoroval dospělou samici dokonce i na Zeleném rybníku ve Stromovce a před tím opakovaně pár v Tróji,“ uvádí ornitolog Pavel Bergmann.

V roce 2017 našel samici morčáka vodící 11 mláďat Karel Pithart 12. května na rybníčkách ve Stromov-



ce v Praze-Bubenči. „Zdali byla dosavadní hnízdění morčáků v Praze úspěšná, však nevíme. Loni, stejně jako v roce 2016, samice s mláďaty hned z Tróje zmizela. V roce 2016 přitom Honza Suhrada pozoroval, že rodinka morčáků byla atakována volavkami z místní kolonie v zoo. Samice pochopitelně kachňata chránila, ale jestli je stihla odvést do bezpečí, nebo volavky kachňata odlovily, nevíme. V roce 2017 rodinka morčáků ze Stromovky po zhruba deseti dnech zmizela, samozřejmě je pravděpodobné, že kachna kachňata z důvodu nedostatku potravy v rybníčkách převedla na Vltavu. V průběhu září sice byli na Vltavě pozorováni tohoroční ptáci, ale v této době již může jít o migranty,“ doplňuje loňské poznatky Pavel Bergmann, který zdejší morčáky sleduje.

Také letos v Praze morčáci na téže lokalitě hnízdí. Letošní samici vodící minimálně 8 mláďat našel na Vltavě pod Trójou 5. května 2018 Jan Suhrada. „Lze tedy předpokládat, že v současnosti dochází k obsazování Prahy morčákem velkým a do budoucna je tak velká šance, že se s hnízdícími morčáky budeme v Praze setkávat pravidelně,“ uzavírá Bergmann.

Lukáš Kadava

Úvodní foto: Rodinka morčáků velkých v pražské Stromovce 18. 5. 2017. Foto: Dušan Vainer (www.dusanovo.cz)

Foto v pozadí: Samice morčáka velkého s mláďaty 18. 5. 2017 v pražské Stromovce. Foto Dušan Vainer (www.dusanovo.cz)